

8 Ιουλίου 2014
Αριθμ. Πρωτ.: 1***4/3***/2014

Πληροφορίες: Μαρία Καραγεώργου (τηλ.:2131306762)

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Σ.Ε.Π.Ε./ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΙΔΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Δραγατοσάνιου 8 10559 Αθήνα

Υπόψη Ειδικού Γραμματέα κ. Κ. Πανταζή

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ/ΓΡΑΦΕΙΟ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ

Σταδίου 29 101 10 Αθήνα

Υπόψη Διευθυντού Γραφείου Υπουργού κ. Π. Δουφεξή

Θέμα: *Χορήγηση της άδειας ανατροφής τέκνου με την μορφή του μειωμένου ωραρίου εκ παραλλήλου και κατά την διάρκεια της λήψης της ειδικής άδειας προστασίας μητρότητας*

Αξιότιμε κύριε Ειδικέ Γραμματέα,

Αξιότιμε κε Διευθυντά,

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρ. 103 § 9 του Συντάγματος, το ν.3094/2003 και το άρθρο 25 του ν. 3896/2010, εξετάζει αναφορά της ----- -- σχετικά με την υπηρεσία σας.

Ειδικότερα, η κα ----- αναφέρει ότι γέννησε στις ----- και στην συνέχεια πήρε την άδεια λοχείας και την εξάμηνη άδεια του ΟΑΕΔ. Μετά την επιστροφή στην εργασία της, αιτήθηκε κι έλαβε, με συμφωνία του εργοδότη της, την άδεια ανατροφής που προβλέπεται από την ΕΓΣΣΕ 1993, άρθρο 9, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ως 18μηνο μειωμένο ωράριο, κατά δύο ώρες για τους πρώτους δώδεκα μήνες και κατά μία ώρα το επόμενο εξάμηνο. Ωστόσο, πρόσφατα, ο εργοδότης της την ενημέρωσε ότι το πρώτο δωδεκάμηνο του μειωμένου ωραρίου της έληξε, επειδή ξεκίνησε να ισχύει, όπως προβλέπει ο νόμος, όχι μετά την επιστροφή της στην εργασία, αλλά αμέσως μετά την λήξη της άδειας λοχείας, δηλαδή έτρεχε παράλληλα καθ' όλη τη διάρκεια της εξάμηνης άδειας μητρότητας του ΟΑΕΔ. Η -----, επειδή θεωρεί ότι η εκτίμηση αυτή του εργοδότη της είναι λανθασμένη, προσέφυγε στο ΣτΠ.

Ο ΣτΠ απηύθυνε προς την Διεύθυνση Όρων Εργασίας έγγραφο του με α.π. 1****4/1****2/2014 και ημερομηνία 25.02.2014. Στο εν λόγω έγγραφο ο ΣτΠ ζητούσε από το Υπουργείο να διευκρινίσει δι' εγκυκλίου την σχέση μεταξύ των δύο αδειών. Στις 29.05.2014 λάβαμε την προς εμάς κοινοποίηση του εγγράφου της σχετικής εγκυκλίου με α.π. 16748/338/21.05.2014, προς το ΣΕΠΕ, Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού Κοινωνικής Επιθεώρησης. Στο εν λόγω έγγραφο προς το ΣΕΠΕ, η Διεύθυνση Όρων Εργασίας αναφέρει ρητά τα ακόλουθα: «[...] διευκρινίζουμε ότι κατά την ανωτέρω περίοδο απουσίας της εργαζόμενης λόγω της χρήσης της ειδικής παροχής προστασίας της μητρότητας, θεωρείται ότι έχει συντρέξει το δικαίωμα της άδειας φροντίδας παιδιού, όπως προβλέπεται βάσει του υποχρεωτικού τρόπου χορήγησής της, δηλαδή θεωρείται ότι έχει συντρέξει η μία ώρα, η οποία συμπίπτει χρονικά με το διάστημα της ειδικής εξάμηνης άδειας η οποία προβλέπεται να χορηγείται για το διάστημα των τριάντα μηνών από τη λήξη της άδειας μητρότητας. Με την επιστροφή της στην εργασία, μπορεί να συναφθεί συμφωνία με τον εργοδότη για τον χρόνο που υπολείπεται (τους λοιπούς 24 μήνες) με βάση τις ανωτέρω εναλλακτικές δυνατότητες, προκειμένου η άδεια αυτή να χορηγείται ως δίωρο, ως ισόχρονη άδεια με αποδοχές ή και με όποιον άλλο τρόπο συμφωνείται κι εξυπηρετεί τα μέρη».

Ο ΣτΠ, δρών ως φορέας παρακολούθησης της εφαρμογής αλλά και φορέας προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών στην απασχόληση και την εργασία, σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 3896/2010, θα ήθελε να σας εκθέσει τις απόψεις του επί του θέματος ως ακολούθως:

Η ρητή διατύπωση, εκ μέρους του Υπουργείου Εργασίας, ότι η γονική άδεια ανατροφής τέκνου και η ειδική άδεια προστασίας μητρότητας χορηγούνται υποχρεωτικώς εκ παραλλήλου και τρέχουν ταυτόχρονα, αποτελεί παραβίαση των σχετικών διατάξεων του ευρωπαϊκού δικαίου, όπως αυτές έχουν ερμηνευθεί από τις σχετικές αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προς επίρρωση της θέσης μας θα αναφέρουμε δύο σχετικές αποφάσεις του ΔΕΕ, με αποσπάσματα από εδάφια τα οποία αναλύουν επαρκώς τις απόψεις του Δικαστηρίου:

Α) Υπόθεση C-519/03 Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου¹

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 31 Με τη ρήτρα 2, παράγραφος 1, της συμφωνίας-πλαisiού, χορηγείται ατομικό δικαίωμα γονικής άδειας διάρκειας τριών τουλάχιστον μηνών σε άνδρες και γυναίκες εργαζομένους.
- 32 Δυνάμει του σημείου 9 των γενικών εκτιμήσεων της εν λόγω συμφωνίας-πλαisiού, η γονική άδεια διακρίνεται από την άδεια μητρότητας. Η γονική άδεια χορηγείται στους γονείς για να μπορούν να ασχοληθούν με το παιδί τους. Η άδεια αυτή μπορεί να ληφθεί μέχρι ορισμένη ηλικία του παιδιού, η οποία μπορεί να φθάσει μέχρι τα οκτώ έτη. Με την άδεια μητρότητας επιδιώκεται διαφορετικός σκοπός. Αποβλέπει στην προστασία της βιολογικής καταστάσεως της γυναίκας και των ιδιαίτερων σχέσεων μεταξύ αυτής και του παιδιού της κατά τη διάρκεια της περιόδου που έπεται της εγκυμοσύνης και του τοκετού, κατά τρόπο ώστε να μη διαταράσσονται οι σχέσεις αυτές από τη σώρευση των βαρών που προκύπτουν από την ταυτόχρονη άσκηση επαγγέλματος (βλ., κατ' αυτή την έννοια, απόφαση της 29ης Νοεμβρίου 2001, C-366/99, Griesmar, Συλλογή 2001, σ. I-9383, σκέψη 43).
- 33 Συνεπώς, κάθε γονέας έχει δικαίωμα σε γονική άδεια ελάχιστης διάρκειας τριών μηνών η οποία δεν μπορεί να μειωθεί εφόσον διακοπεί από άλλη άδεια επιδιώκουσα διαφορετικό σκοπό από αυτόν της γονικής άδειας, όπως η άδεια μητρότητας. **Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι άδεια χορηγούμενη βάσει του κοινοτικού δικαίου δεν μπορεί να θίξει το δικαίωμα λήψεως άλλης άδειας χορηγούμενης βάσει του δικαίου αυτού.** Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο, με την απόφαση της 18ης Μαρτίου 2004, C-342/01, Merino Gómez (Συλλογή 2004, σ. I-2605, σκέψη 41), έκρινε ότι η χορήγηση άδειας μητρότητας δεν μπορεί να θίξει το δικαίωμα λήψεως πλήρους ετήσιας άδειας.
- 34 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, επιτάσσοντας τον υποχρεωτικό τερματισμό της γονικής άδειας, εφόσον αυτή διακόπτεται από άδεια μητρότητας ή άδειας υιοθεσίας, χωρίς να παρέχει στον γονέα τη δυνατότητα να

¹ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα) της 14ης Απριλίου 2005 (*) «Συμφωνία-πλαίσιο για τη γονική άδεια – Υποκατάσταση της γονικής άδειας από την άδεια μητρότητας – Ημερομηνία μετά την οποία χορηγείται ατομικό δικαίωμα γονικής άδειας»

μεταφέρει το μέρος της εν λόγω άδειας που δεν μπόρεσε να χρησιμοποιήσει, δεν εξασφάλισε για όλους τους γονείς γονική άδεια ελάχιστης διάρκειας τριών μηνών. Επομένως, το εν λόγω κράτος μέλος παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία 96/34.

B) Υπόθεση C-116/06 Sara Kiiski κατά Tampereen Kaupunki²

- 55 Δεδομένου ότι μια εισάγουσα δυσμενείς διακρίσεις μεταχείριση η οποία προκύπτει από διατάξεις όπως αυτές της κύριας δίκης δεν μπορεί να αφορά παρά μόνον τις γυναίκες, οι διατάξεις αυτές, που προβλέπουν τους όρους της συνεχιζόμενης κατά τη διάρκεια της αδειας ανατροφής τέκνου εργασιακής σχέσεως, συνεπάγονται άμεση δυσμενή διάκριση με βάση το φύλο, η οποία απαγορεύεται από το άρθρο 2 της οδηγίας 76/207 (βλ., επί αυτού, απόφαση Busch, προαναφερθείσα, σκέψη 38).
- 56 Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι μια άδεια που χορηγείται βάσει του κοινοτικού δικαίου δεν μπορεί να θίξει το δικαίωμα λήψεως άλλης άδειας χορηγούμενης βάσει του δικαίου αυτού (αποφάσεις Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, προαναφερθείσα, σκέψη 33, και της 6ης Απριλίου 2006, C-124/05, Federatie Nederlandse Vakbeweging, Συλλογή 2006, σ. I-3423, σκέψη 24).
- 57 Από αυτό προκύπτει ότι το κοινοτικό δικαίο εμποδίζει την εφαρμογή αποφάσεως ενός εργοδότη, όπως αυτή που ελήφθη στην υπόθεση της κύριας δίκης στις 10 Δεκεμβρίου 2004, η οποία έχει ως συνέπεια να εμποδίζει μια έγκυο εργαζομένη να επιτύχει κατόπιν αιτήσεώς της την τροποποίηση της περιόδου της αδειας ανατροφής τέκνου που της έχει χορηγηθεί όταν η ίδια ζητεί ταυτόχρονα άδεια μητρότητας, στερώντας την με τον τρόπο αυτό από εγγενή προς την εν λόγω άδεια μητρότητας δικαιώματα τα οποία απορρέουν από τα άρθρα 8 και 11 της οδηγίας 92/85.

Όπως σαφώς προκύπτει από τις ανωτέρω αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και τις συναφείς διατάξεις του ευρωπαϊκού δικαίου που οι αποφάσεις αυτές επικαλούνται, αντιβαίνει στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο ο εξαναγκασμός των δικαιούχων για παράλληλη άσκηση των δύο δικαιωμάτων, της αδειας μητρότητας και της αδειας ανατροφής, καθώς και οι τυχόν σχετικές διατάξεις εθνικού δικαίου αποτελούν ΑΜΕΣΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ λόγω φύλου, η οποία απαγορεύεται, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί και κάθε εφαρμογή της παραβιάζει ρητές διεθνείς υποχρεώσεις του Κράτους μας, που επιφέρουν συνέπειες.

² ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα) της 20ής Σεπτεμβρίου 2007 (*) «Ίση μεταχείριση μεταξύ ανδρών και γυναικών – Προστασία των εγκύων εργαζομένων – Άρθρο 2 της οδηγίας 76/207/ΕΟΚ – Δικαίωμα αδειας μητρότητας – Άρθρα 8 και 11 της οδηγίας 92/85/ΕΟΚ – Επιπτώσεις επί του δικαιώματος της ενδιαφερομένης να επιτύχει τροποποίηση της διάρκειας μιας “άδειας ανατροφής τέκνου”»

Αξιότιμε κε Ειδικέ Γραμματέα,

Αξιότιμε κε Διευθυντά,

Ο ΣτΠ θέτει υπόψη σας τα ανωτέρω και παρακαλεί για τις απόψεις σας σε σχέση με την δυνατότητα υιοθέτησής τους.

Για κάθε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση θα είμαστε στη διάθεσή σας.

Με τιμή

Καλλιόπη Σπανού
Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

1. *****